

13.2.2013

TURVAPAIKKAYKSIKÖN TILASTOKATSAUS 2012

1. Johdanto

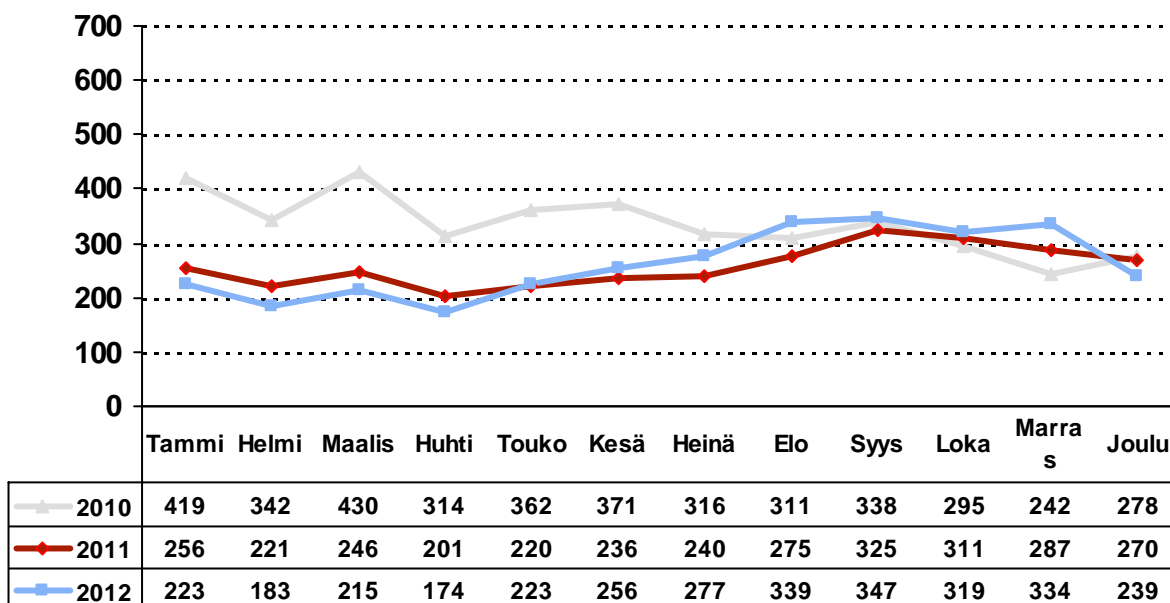
Tilastokatsaus jakaantuu hakemus-, päätös- sekä Dublin-prosessiin. Katsaus kuvaa osittain kehitystä kolmen viime vuoden ajalta. Katsauksessa ei käsitellä pakolaisten perheenyhdistämisasiota, jotka sisältyvät maahanmuuttoyksikön tilastokatsauksen osana oleskelulupa-asioita.

2. Turvapaikanhakijat

2.1 Hakemukset kuukausittain

Vuonna 2012 turvapaikanhakijoita tuli Suomeen yhteensä 3 129, mikä on hieman enemmän kuin edellisenä vuonna (3 088 hakijaa). Vuonna 2010 hakijoita oli 4 018.

Turvapaikanhakijat kuukausittain vuosina 2010–2012

2.2 Top 10 -lähtömaat

Kymmenen suurimman hakijaryhmän osuus kaikista vuoden 2012 hakijoista oli 68 % (2 149 hakijaa). Vuonna 2011 vastaava ryhmä (2 100 hakijaa) muodosti myös 68 % osuuden kaikista hakijoista ja edellisenä vuonna 75 % osuuden kaikista hakijoista (3 006 hakijaa).

Uutena kansalaisuutena kymmenen suurimman ryhmään vuonna 2012 tuli Bosnia ja Hertsegovina. Irakin kansalaisten jättämien hakemusten määrä kasvoi 43 % vuodesta 2011, ja Syyrian kansalaisten 66 %. Vastaavasti somalialaishakijoiden määrä

väheni aiemmasta vuodesta 43 %. Vuodesta 2010 Somalian kansalaisten kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten määrä on laskenut 64 %.

Top 10 -hakijamaat

2010		2011		2012	
1. Irak	575	1. Irak	586	1. Irak	837
2. Somalia	571	2. Somalia	356	2. Venäjä	226
3. Bulgaria	485	3. Venäjä	296	3. Afganistan	213
4. Venäjä	436	4. Afganistan	284	4. Somalia	203
5. Afganistan	265	5. Iran	124	5. Syyria	183
6. Serbia	173	6. Syyria	110	6. Iran	129
7. Kosovo	148	7. Nigeria	105	7. Nigeria	99
8. Iran	142	8. Valko-Venäjä	84	8. Bosnia ja Hertsegovina	91
9. Turkki	117	9. Kosovo	83	9. Serbia	86
10. Romania	94	10. Serbia	72	10. Kosovo	82

2.3 Sukupuolijakauma hakijoiden osalta

Kaikista vuonna 2012 turvapaikkaa hakeneista miehiä oli 2 205 ja naisia 922.¹ Naisten osuus kaikista hakijoista on pysynyt tasaisena: vuonna 2012 naishakijoita oli 29 %, kun vuonna 2011 naisten osuus oli 28 % (2010: 30 %).

Top 10 -hakijaryhmät sukupuolen mukaan jaoteltuina

Miehet	2011	Miehet	2012
1. Irak	476	1. Irak	670
2. Somalia	251	2. Afganistan	161
3. Afganistan	194	3. Somalia	129
4. Venäjä	162	4. Venäjä	126
5. Iran	89	5. Syyria	123
6. Syyria	81	6. Iran	80
7. Valko-Venäjä	69	7. Nigeria	60
8. Turkki	61	8. Algeria	58
9. Algeria	58	9. Bosnia ja Hertsegovina	54
10. Georgia, Nigeria	57	10. Turkki	51

¹ Kahden hakijan osalta sukupuolta ei ole merkitty ulkomaalaisrekisteriin, eivätkä heidän hakemuksensa näy tässä tilastossa. Tästä syystä myöskään eri kansalaisuuksien mukaan tehdyissä sukupuolijaotteluissa prosenttiosuuksien yhteissummaksi ei aina tule täysi 100 %.

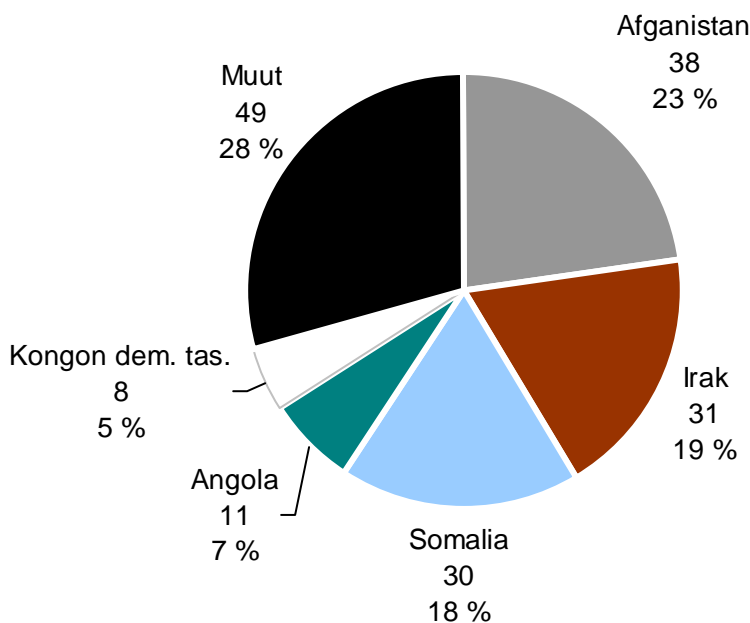

Naiset	2011	Naiset	2012
1. Venäjä	133	1. Irak	167
2. Irak	108	2. Venäjä	100
3. Somalia	104	3. Somalia	73
4. Afganistan	90	4. Syyria	60
5. Nigeria	48	5. Afganistan	52
6. Iran	35	6. Iran	49
7. Kosovo	33	7. Kosovo	43
8. Serbia	31	8. Nigeria	39
9. Syyria	29	9. Serbia	40
10. Bulgaria	19	10. Bosnia ja Hertsegovina	36

2.4 Yksintulleet alaikäiset turvapaikanhakijat

Vuonna 2012 Suomesta haki kansainvälistä suojelua kaikkiaan 167 yksintullutta alaikäistä turvapaikanhakijaa. Hakijamäärä kasvoi vain vähän vuodesta 2011, jolloin yksintulleita alaikäisiä hakijoita oli 150. Suurimmat hakijaryhmät olivat afganistanilaiset (38 henkilöä), irakilaiset (31) ja somalialaiset (30). Aiempina vuosina somalialaiset ovat olleet suurin hakijaryhmä. Vuodesta 2010 hakijamäärä on kokonaisuudessaan laskenut 49 % (2010: 329 yksintullutta alaikäistä).

Yksintulleet alaikäiset turvapaikanhakijat vuonna 2012

2.5 Yksintulleiden alaikäisten hakijoiden sukupuolijakauma

Vuonna 2011 alaikäishakijoista 136 oli poikia ja 30 tyttöjä². Pojat muodostivat 81 % kaikista yksintulleista alaikäisiksi ilmoittautuneista hakijoista. Vuonna 2011 poikien osuus oli 77 % (2010: 72 %).

Eniten poikia on ollut afganistanilais- (36 henkilöä), irakilais- (29) ja somalialaishakijoissa (16). Tyttöjä on tullut eniten Somaliasta (13).

3. Dublin-menettely

Vuonna 2012 Maahanmuuttovirasto teki yhteensä 571 päätöstä käännättämisestä siihen EU:n vastuunmäärittämisasetusta soveltavaan valtioon³, joka Suomen sijasta on vastuussa turvapaikkahakemuksen käsittelystä. Näistä päätöksistä 4 koski päätöshetkellä alaikäisenä, yksintulleena pidettyä turvapaikanhakijaa.

Näiden niin sanottujen Dublin-päätösten osuus kaikista ratkaistuista turvapaikkahakemuksista oli 15 %, mikä on vähemmän kuin edellisenä vuonna (2011: 21 %). Dublin-päätösten osuus on eri vuosina vaihdellut huomattavasti: 2005 ja 2006 osuus oli noin 40 %, 2007: 16 %, 2008: 25 %, 2009: 34 % ja 2010: 19 %. Tarkkaa selitystä vaihtelulle ei ole. Vuoden 2009–2010 prosenttiosuuden laskua selittää osaltaan se, että turvapaikanhakijoiden yhteismäärä laski selvästi edellisestä vuodesta, mutta samaan aikaan EU-kansalaisten määrä turvapaikanhakijoina kasvoi⁴. Aineellisesti ratkaistuja hakemuksia ovat kaikki muut kuin Dublin-päätökset ja rauenneet hakemukset.

Maahanmuuttovirasto ei ole käännättänyt vuoden 2011 alun jälkeen Kreikkaan turvapaikanhakijoita. Tämä on vähentänyt Kreikkaan tehtyjen Dublin-päätösten määrää. Vuoden 2012 aikana on havaittu, että Kreikka olisi ollut vastuussa useiden syyrialalaisten turvapaikkahakemusten käsittelystä, mikä yhdessä syyrialalaisten hakijoiden määrän kasvun kanssa selittää Dublin-päätösten osuuden laskua suhteessa edelliseen vuoteen 2012. Dublin-päätösten osuuden lasku johtuu myös siitä, että Maahanmuuttovirasto tutki tehostetusti yhteistyössä poliisin kanssa Makedonian, Kroatian, Montenegron, Serbian ja Bosnia ja Hertsegovinan kansalaisten turvapaikkahakemukset, vaikka jokin muu valtio olisi ollut niistä vastuussa.

Vuonna 2012 vastuunmäärittämisasetuksen nojalla toiseen asetusta soveltavaan valtioon käännytettäväksi määrättyjä henkilöitä poistettiin maasta yhteensä 344 henkilöä (vuonna 2011: 471 henkilöä, vuonna 2010: 626 henkilöä ja vuonna 2009: 812 henkilöä).⁵

² Yhden hakijan osalta sukupuolta ei ole merkitty rekisteriin.

³ Vastuunmäärittämisasetusta soveltavat kaikki EU-jäsenvaltiot sekä Islanti, Norja ja Sveitsi.

⁴ Vastuunmäärittämisasetusta ei sovelleta EU-kansalaisiin.

⁵ Lukuun ei sisälly vanhempiensa kanssa käännytettyjä lapsia. Helsingin poliisilaitoksen tilasto (käännytysten täytäntöönpanosta vastaa aina poliisi).

3.1. Suomen esittämät takaisinotto- ja vastaanottopyynnöt

Dublin-päätöstä edeltäviä, vastuunmäärittämisesetuksen mukaisia takaisinotto- ja vastaanottopyyntöjä⁶ Maahanmuuttovirasto esitti toisille valtioille vuoden 2012 aikana yhteensä 1 015 kappaletta, joista 774 oli takaisinotto- ja 241 vastaanottopyyntöjä. Pyyntömäärä vastasi edellisen vuoden lukua 1 136.

Monissa tapauksissa pyyntö joudutaan tekemään kahteen tai useampaan valtioon ennen kuin hakemuksen käsittelystä vastuussa oleva valtio selviää. Vuoden 2012 aikana yhtä Dublin-päätöstä kohden esitettiin 1,77 pyyntöä. Pyyntöjen ja päätösten suhde on muuttunut viime vuosien aikana, mikä kuvaa sitä, että vastuuvaltion määrittäminen on muuttunut työläämmäksi. Vuonna 2011 yhtä Dublin-päätöstä kohti tehtiin 1,48 pyyntöä ja vuonna 2010 1,17 pyyntöä. Yksi selitys asialle on se, että yhä useammin aiemmin turvapaikkaa hakenut henkilö on palautettu aiemmasta valtiosta kotimaahansa, minkä johdosta tuon valtion vastuu on lakannut. Näissäkin tapauksissa Maahanmuuttovirasto on esittänyt takaisinottopyynnön tuolle valtiolle, vaikka hakemuksen käsittely lopulta kuuluu Suomen vastuulle. Päätöstä edeltää usein myös vastuunmäärittämisesetuksen mukainen tiedustelu yhteen tai useampaan jäsenvaltioon. Lisäksi pyyntöjen yhteydessä tehdään monissa tapauksissa tiedusteluja muun muassa hakijan henkilöllisyyden selvittämiseksi. Tiedusteluja tehtiin vuoden 2012 aikana yhteensä 416.

59 %:iin Suomen tekemistä takaisinottopyynnöistä saatiin myönteinen ja 28 %:iin kielteinen vastaus. Vastaanottopyyntöjen kohdalla saatiin myönteinen vastaus 64 %:iin ja kielteinen 13 %:iin. Loppuihin pyynnöistä ei toinen jäsenvaltio vastannut tai pyynnön käsittely oli kesken. Vastaaamattomuuden perusteella Maahanmuuttovirasto pääsääntöisesti katsoi pyynnön saaneen jäsenvaltion hyväksyneen pyynnön asetuksen mukaisesti. Vastuunmäärittämisesetus antaa mahdollisuuden tehdä päätös näissä tapauksissa ns. acceptance by default -perusteella.

Aikaisemman turvapaikanhaun perusteella tehtyjen takaisinottopyyntöjen suurimmat kohdevaltiot olivat vuonna 2012 Ruotsi (245), Italia (122), Norja (95), Saksa (50) ja Alankomaat (40). Vastaanottopyyntöjen osalta suurimpia kohdemaita olivat Italia (71), Espanja (45), Saksa (28), Ranska (19) ja Ruotsi (13).

3.2. Suomelle esitetyt takaisinotto- ja vastaanottopyynnöt

Muut vastuunmäärittämisesetusta soveltavat valtiot esittivät vuoden 2012 aikana Suomelle yhteensä 502 pyyntöä, joista 404 oli takaisinotto- ja 98 vastaanottopyyntöjä. Suomelle osoitettujen pyyntöjen määrä vastaa edellisen vuoden määrää.

Suomi antoi myönteisen vastauksen 46 %:iin takaisinottopyynnöistä ja 78 %:iin vastaanottopyynnöistä. Takaisinottopyyntöjä esittivät erityisesti Ruotsi (147), Saksa (91), Norja (43), Ranska (38) ja Sveitsi (30). Vastaanottopyyntöjä esittivät Ruotsi (47) ja Ranska (11). Kuten aikaisemminkin, takaisinottopyyntöihin annettujen myönteisten vastausten pieneen osuuteen on syynä erityisesti se, että Suomelle tehty

---

⁶ Takaisinottopyyntö voidaan tehdä, jos henkilö on aiemmin hakenut turvapaikkaa jostain muusta vastuunmäärittämisesetusta soveltavasta valtiosta. Vastaanottopyyntö voidaan tehdä, jos henkilö on hakenut turvapaikkaa Suomesta, mutta toinen asetusta soveltava valtio on vastuussa turvapaikkahakemuksen käsittelystä jollain muulla asetuksessa määritellyllä perusteella (esimerkiksi toisen jäsenvaltion myöntämä viisumi tai oleskelulupa, perheenjäsen toisessa jäsenvaltiossa, EU:n ulkorajan laiton ylitys).

pyyntö on useissa tapauksissa perustunut Eurodac-sormenjälkitietokannan osu-
maan, mutta Suomi on katsonut vastuun kuuluvan toiselle valtiolle. Vastaanotto-
pyynnöt perustuivat pääosin Suomen myöntämään viisumiin tai oleskelulupa-

3.3. Osumien ja tallennusten määrä Eurodac-sormenjälkitietokannassa

Jokaiselta turvapaikanhakijalta otetaan sormenjäljet osana tavanomaista turvapaik-
kamenettelyä hänen hakiessaan turvapaikkaa. Sormenjäljet tallennetaan EU:n
sormenjälkitietokantaan, Eurodaciin. Tietokanta helpottaa Dublin-asetusta noudat-
tavien maita määrittelemään, kenen vastuulle turvapaikkahakemuksen käsittely
kuuluu.

Vuoden 2012 aikana 3 129 henkilöä haki kansainvälistä suojelua Suomesta. Koska
Eurodac-tietokantaan tallennetaan ainoastaan 14 vuotta täyttäneiden hakijoiden
sormenjäljet, eivät osumatilastot sisällä alle 14-vuotiaita perheidensä kanssa tai yk-
sin tulleita turvapaikanhakijoita. Koska vastuunmäärittämisasetusta ei sovelleta EU-
kansalaisiin, ei myöskään heidän sormenjälkiään tallenneta järjestelmään, vaikka
he hakisivatkin Suomesta kansainvälistä suojelua.

Osumaprosentti on laskettu järjestelmään tallennetuista sormenjäljistä, joten luvus-
ta ei voida suoraan vetää johtopäätöksiä Dublin-päätösten mahdollisesta osuudesta
suhteessa muihin kansainvälistä suojelua koskeviin päätöksiin.

Turvapaikanhakijoiden, Eurodac-tallennusten ja osumien määrä 2008–2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Turvapaikanhakijat	4 035	5 988	4 018	3 088	3 129
Eurodac-järjestelmään tallennetut sormenjäljet	3 478	4 735	2 815	2 459	2 667
Ulkomaiset Eurodac-osumat yhteensä	1 835	2 775	2 107	1 807	1 654
Yksittäistä hakijaa koskevat osumat⁷	1 287	1 894	1 223	1 104	1 159
Osumaprosentti⁸	37	40	44	45	43

Vuonna 2012 jatkui jo aiemmin havaittu ilmiö, että turvapaikanhakijoiden joukossa
oli aiempaa enemmän henkilöitä, jotka olivat jo saaneet kansainvälistä suojelua
jossakin toisessa vastuunmäärittämisasetusta soveltavassa valtiossa. Esimerkiksi
valtaosa Maltan kautta Suomeen tulleista hakijoista oli saanut Maltalla toissijaisen
suojeluaseman ja sen perusteella oleskeluluvan ja useissa tapauksissa näin oli
myös Italian kohdalla. Lisäksi Dublin-menettelyssä on tullut entistä useammin esiin
myös niitä hakijoita, joilla on jo pakolaisasema toisessa vastuunmäärittämisasetusta
soveltavassa valtiossa.

⁷ Osumien määrä, kun kokonaismäärästä on vähennetty saman henkilön useat eri osumat.

⁸ Sellaisten hakijoiden osuus Suomessa sormenjälki-järjestelmään rekisteröidyistä, joiden sormenjäljet
on jossakin vastuunmäärittämisasetusta soveltavassa valtiossa tallennettu Eurodac-rekisteriin jo aiemmin.

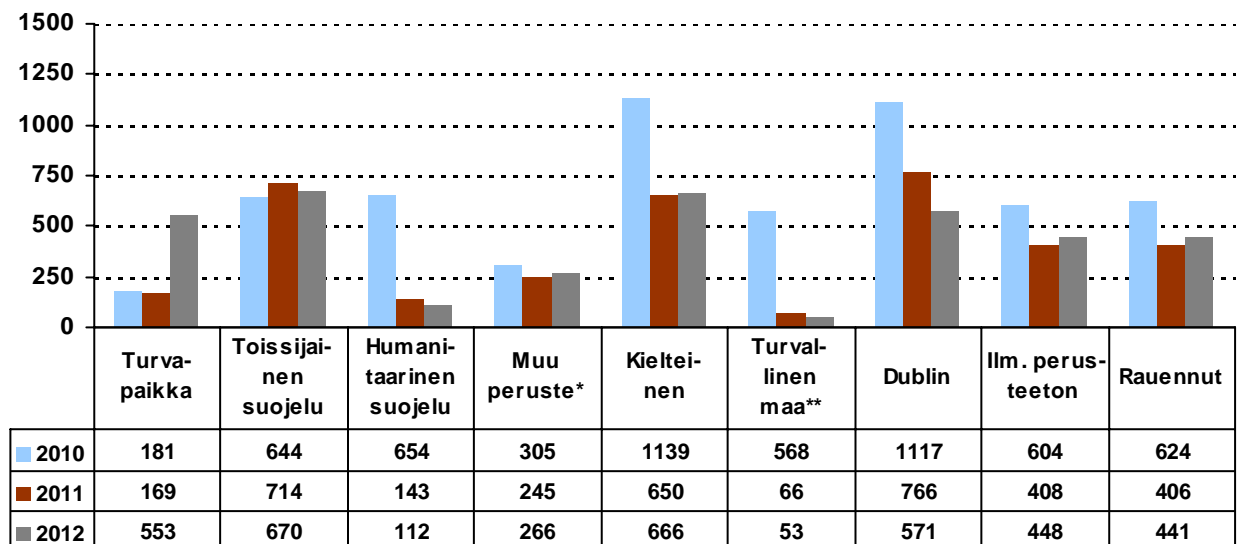
Vuoden 2012 aikana Dublin-päätösten keskimääräinen käsittelyaika oli 60 vrk hakemuksen vireillepanosta päätökseen. Tähän sisältyy sekä poliisin tutkinta-aika että Maahanmuuttoviraston käsittelyaika. Päätösaika lyhenyi 32 % verrattuna vuoteen 2011, jolloin se oli 88 vrk. Vuoden 2012 aikana keskimääräinen käsittelyaika vaihteli kuukausittain 38 vuorokaudesta 88 vuorokauteen.

4. Kansainvälistä suojelua koskevat päätökset

4.1 Kaikki hakijat

Turvapaikkayksikkö teki vuonna 2012 päätöksen yhteensä 3 780 turvapaikanhakijalle. Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna on 6 %; vuonna 2011 ratkaisuja tehtiin 3 567 ja vuonna 2010 yhteensä 5 837.⁹

Turvapaikkapäätökset vuosina 2010–2012

* Muulla perusteella myönnettyt oleskeluluvat sisältävät mm. perhesiteen tai yksilöllisen inhimillisen syyn perusteella myönnettyt luvat jne.

** Turvallinen maa -kategoriaan kuuluvat turvallinen turvapaikkamaa ja alkuperämaa

Turvapaikkayksikkö myönsi vuonna 2012 eri perusteilla yhteensä 1 601 oleskelulupaa (42 % kaikista turvapaikkapäätöksistä). Vuonna 2011 myönteisten päätösten osuus kaikista päätöksistä oli 36 % ja vuonna 2010 myönteisten päätösten osuus oli 30 %.

Turvapaikkojen osuus kaikista päätöksistä oli 15 %. Vuonna 2011 osuus oli 5 % (2010: 3 %). Tarkemmat prosentuaaliset jaottelut näkyvät seuraavasta taulukosta. Muutoksen syytä on arvioitu alempana.

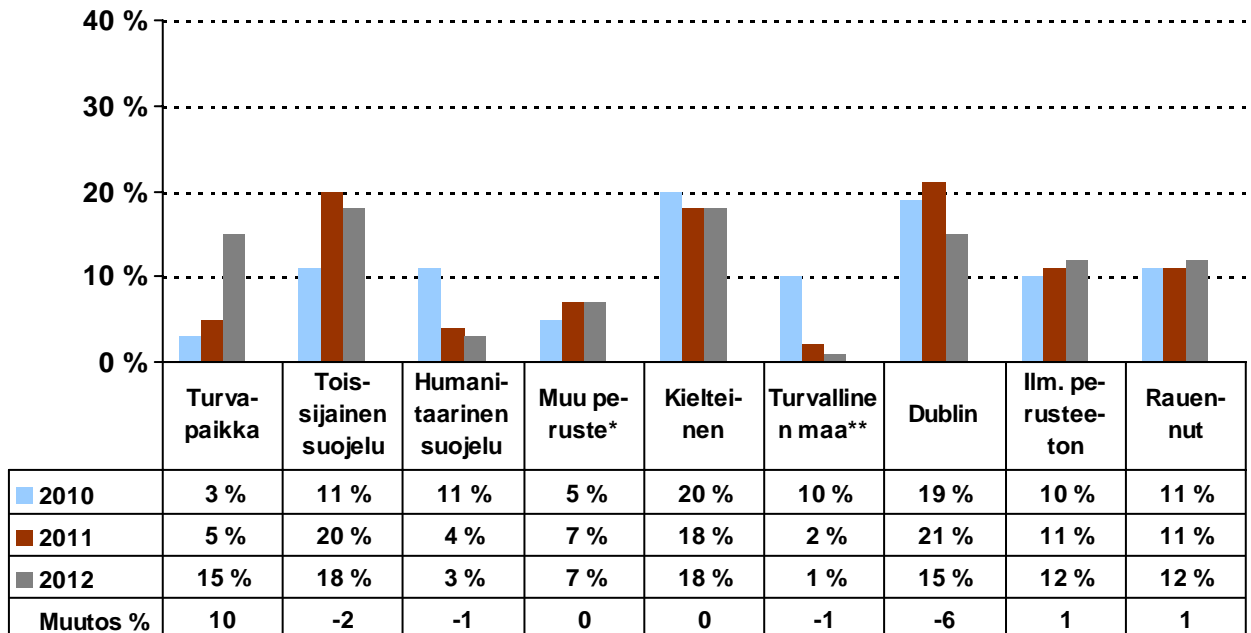
Kielteisiä ratkaisuja annettiin vuonna 2012 yhteensä 1 890 henkilölle (46 %). Vuonna 2011 kielteisiä ratkaisuja oli 53 % kaikista ratkaisuista. Dublin-päätösten osuus oli 15 % (vuonna 2011: 21 % ja vuonna 2010: 19 %). Ilmeisen perusteettomien ha-

⁹ Vuonna 2010 turvapaikkayksikön henkilöresurssit olivat nykyistä isommat, ja tällöin purettiin hakemusruuhtaa, joka oli muodostunut kahden edeltävän vuoden aikana.

kemusten osuus kaikista ratkaisuista oli 12 %. Vuonna 2011 vastaava osuus oli 11 % ja vuonna 2010 yhteensä 10 %.

Päätösten prosenttiosuudet kokonaispäätösmäärästä vuosina 2010–2012

* Muulla perusteella myönnetyt oleskeluluvat sisältävät mm. perhesiteen tai yksilöllisen inhimillisen syyn perusteella myönnettyt luvat jne.

** Turvallinen maa -kategoriaan kuuluvat turvallinen turvapaikkamaa ja alkuperämaa

Vuoteen 2011 verrattuna huomattavin kasvu on tapahtunut annettujen turvapaikkojen kategoriassa. Samanaikaisesti Dublin-päätösten osuus on selvästi pienentynyt ja myönteisten päätösten kokonaisosuus kasvanut (2012: 42 %, vuonna 2011: 36 %).

Muutosten syitä:

- Yhtenä kasvun syynä voi olla Syyrian kansalaisten voimakkaasti lisääntynyt hakijamäärä. Heille on usein annettu turvapaikka.
- Osittain muutos turvapaikkojen ja toissijaisen suojelun perusteella myönnettyjen lupien välillä voi johtua turvapaikkayksikössä kesällä 2011 käynnistyneestä ja vuonna 2012 jatkuneesta päätöspäätösten kehittämistä. Kansainvälisen suojelun arviointia on mallinnettu päätöksentekijöille samalla, kun arviointia tulevaisuudessa tapahtuvan uhan todennäköisyydestä on yksinkertaistettu¹⁰.
- Myös vuoden 2012 alussa tarkennetut ratkaisukäytännöt muun muassa seksuaaliseen ja uskonnolliseen vähemmistöön kuuluvien turvapaikanhakijoiden kansainvälisen suojelun arvioinnissa ovat voineet osaltaan vaikuttaa kasvuun.
- Edelleen tietyiltä turvattomilta alueilta tuleville on viime vuoden ja sitä edeltävän vuoden aikana myönnetty humanitaarisen suojelun sijaan oleskelulupia toissijaisen suojelun perusteella, mikä näkyy erityisesti vuosien 2010 ja 2011 prosenttiosuuksien muutoksissa.

¹⁰ Maahanmuuttovirasto katsoo, että ulkomaalaislain 87 §:n mukainen perusteltu pelko vainosta (turvapaikka) ja ulkomaalaislain 88 §:n mukaiset merkittävät perusteet uskoa kotimaahan palauttamisen aiheuttavan vakavaa haittaa (toissijainen suojelu) muodostavat samantasoisien vaaran todennäköisyydestä tai näyttökynnyksen.

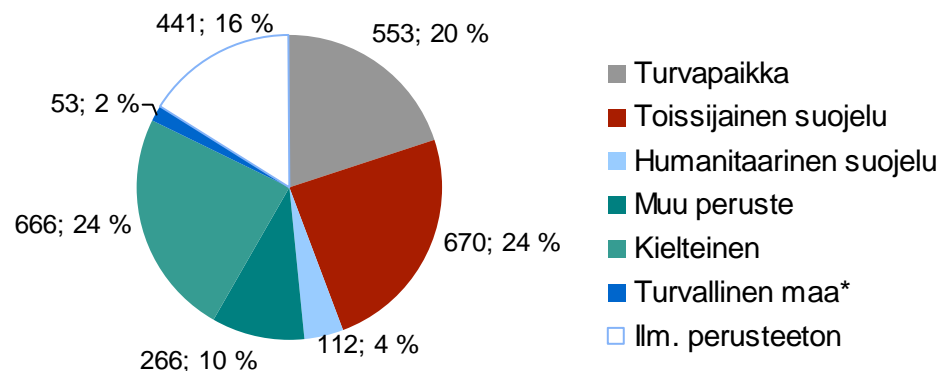

Turvapaikkojen osuus kaikista päätöksistä (15 %) on eurooppalaisittain keskitasoa.¹¹ Myös useassa muussa EU-valtiossa annettujen turvapaikkojen osuus on viime vuosina kasvanut.

Tarkasteltaessa ainoastaan aineellisesti tutkittuja hakemuksia, eli muita kuin Dublin-päätöksiä tai hakemusten raukeamisia, eri päätöstyyppit jakaantuvat seuraavan kaavion mukaisesti.

Aineellisesti ratkaistut hakemukset 2012

* Turvallinen maa -kategoriaan kuuluvat turvallinen turvapaikkamaa ja alkuperämaa

Päätöstilastoja kansalaisuuksittain tarkasteltuna

Turvapaikka 2011		Turvapaikka 2012	
1. Venäjä	59	1. Irak	103
2. Irak	40	2. Iran	84
3. Iran	23	3. Venäjä	83
4. Afganistan	9	4. Afganistan	74
5. Syyria	6	5. Syyria	71

Toissijainen suojelu 2011		Toissijainen suojelu 2012	
1. Irak	341	1. Irak	273
2. Somalia	220	2. Somalia	201
3. Venäjä	54	3. Afganistan	60
4. Afganistan	22	4. Syyria	49
5. Iran	19	5. Venäjä	36

Humanitaarinen suojelu 2011		Humanitaarinen suojelu 2012	
1. Afganistan	83	1. Afganistan	75
2. Somalia	36	2. Syyria ¹²	22

¹¹ Ruotsi: 10 % (2012, www.migrationsverket.se), UK 22 % (2010, Eurostat), Norja 32 % (2012, www.udi.no), EU kokonaisuudessaan 12 % (Eurostat 2010). Huom. Eurostatin tilastoissa luvut koskevat hakemuksia, eivät hakijamääriä. Näin ollen luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia.

3. Syyria	14	3. Somalia ¹³	9
4. Kansalaisuudeton	5	4. Kansalaisuudeton	4
5. Norsunluurannikko	2	5. Irak ¹⁴	1
Kielteinen 2011		Kielteinen 2012	
1. Afganistan	128	1. Venäjä	167
2. Venäjä	104	2. Irak	88
3. Irak	58	3. Afganistan	57
4. Somalia	47	4. Iran	41
5. Kosovo	44	5. Somalia	39
Ilmeisen perusteeton¹⁵ 2011		Ilmeisen perusteeton 2012	
1. Kosovo	51	1. Bosnia ja H.	67
2. Irak	47	2. Serbia	59
3. Afganistan	33	3. Kosovo	43
4. Serbia	32	4. Somalia	32
5. Nigeria	29	5. Irak	31
Dublin 2011		Dublin 2012	
1. Irak	169	1. Irak	122
2. Somalia	150	2. Somalia	46
3. Venäjä	82	3. Afganistan	40
4. Afganistan	39	4. Marokko	28
5. Nigeria	37	5. Venäjä	27

4.2 Yksintulleille alaikäisille annetut päätökset

Yksintulleille alaikäisille turvapaikanhakijoille tehtiin vuonna 2012 yhteensä 125 päätöstä. Päätösmäärä laski edellisiin vuosiin verrattuna (2011: 132 päätöstä, 2010: 330 päätöstä).

Myönteisiä päätöksiä on annettu yhteensä 105 yksintulleelle alaikäiselle hakijalle (84 % kaikista päätöksistä). Vuonna 2011 myönteisten päätösten osuus kaikista päätöksistä oli 87 %. Vuonna 2010 myönteisiä päätöksiä kaikista ratkaisuista oli 79 %.

Turvapaikkoja myönnettiin 11 (9 % kaikista päätöksistä), kun vuonna 2011 niitä myönnettiin kaksi (1,5 % kaikista päätöksistä) ja vuonna 2010 kuusi (1,8 % kaikista päätöksistä). Toissijaisen suojelun perusteella myönnettyjen oleskelulupien osuus on yhteensä 37 % ja humanitaarisen suojelun perusteella myönnettyjen oleskelulu-

¹² Maahanmuuttovirasto on heinäkuusta 2012 lähtien myöntänyt Syyrian kansalaisille oleskelulupia vähintään toissijaisen suojelun perusteella. Humanitaarisen suojelun perusteella myönnetyt luvat on annettu ennen heinäkuuta 2012.

¹³ Maahanmuuttovirasto on kevästä 2012 lähtien katsonut Helsingin hallinto-oikeuden ratkaisun mukaisesti, että palaaminen Etelä- ja Keski-Somalian alueelle edellyttäisi matkustamista Mogadishun kautta, ja tällä perusteella myös sieltä tuleville on ryhdytty myöntämään oleskelulupia vähintään toissijaisen suojelun perusteella. Humanitaarisen suojelun perusteella myönnetyt luvat on annettu ennen linjausmuutosta.

¹⁴ Kyseessä on oletettavasti tilastovirhe. Irakia koskevan päätöslinjakuksen mukaan maasta tuleville ei myönnetä oleskelulupaa humanitaarisen suojelun perusteella. Tietyistä Irakin lääneistä tuleville hakijoille myönnetään vähintään oleskelulupa toissijaisen suojelun perusteella.

¹⁵ Ilmeisen perusteeton -kategoria sisältää myös uusintahakemukset.

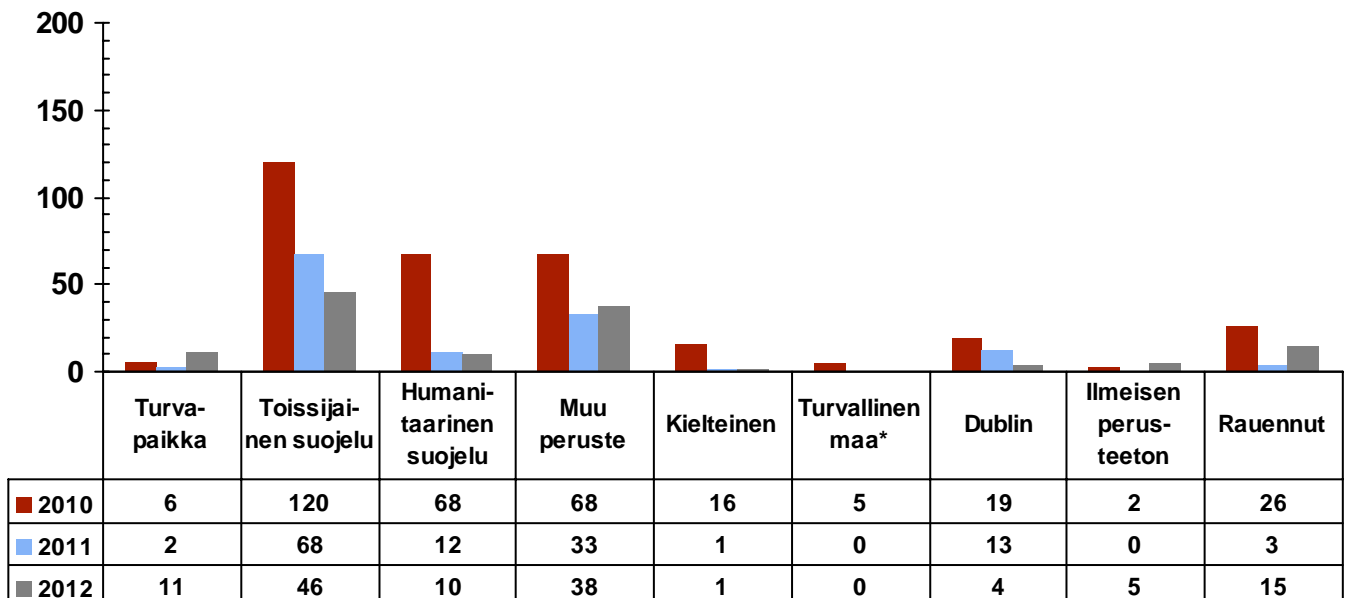

pien osuus yhteensä 8 % (vuonna 2011 vastaavat osuudet olivat 52 % ja 9 % ja vuonna 2010: 36 % sekä 21 %). Muulla perusteella myönnettyjen oleskelulupien osuus oli viime vuonna 30 % (2011: 36 % ja 2010: 21 %).

Dublin-päätösten osuus kaikista alaikäisiä koskevista päätöksistä oli viime vuonna yhteensä 3 %, kun se vuonna 2011 oli 10 % (2010: 6 %).¹⁶ Päätösten vähenemiseen on vaikuttanut Maahanmuuttoviraston linjaus olla käännättämättä yksintulleita alaikäisiä vastuunmäärittämisasiäsetuksen perusteella Kreikkaan.

Normaalikielteisiä¹⁷ päätöksiä yksintulleille alaikäisille turvapaikanhakijoille on tehty kumpanakin kahtena viime vuonna yksi (1 % kaikista päätöksistä), kun niitä vuonna 2010 tehtiin 16 (5 % kaikista päätöksistä). Kielteisten päätösten selvästi suurempi määrä vuonna 2010 selittyi osittain suuremmalla kokonaispäättömäärällä. Lisäksi vuonna 2010 pystyttiin joidenkin hakijoiden huoltajat jäljittämään heidän kotimaasaan, jolloin hakija saatettiin palauttaa sinne¹⁸.

Turvapaikkapäätökset yksintulleille alaikäisille hakijoille vuosina 2010–2012

* Turvallinen maa -kategoriaan kuuluvat turvallinen turvapaikkamaa ja alkuperämaa

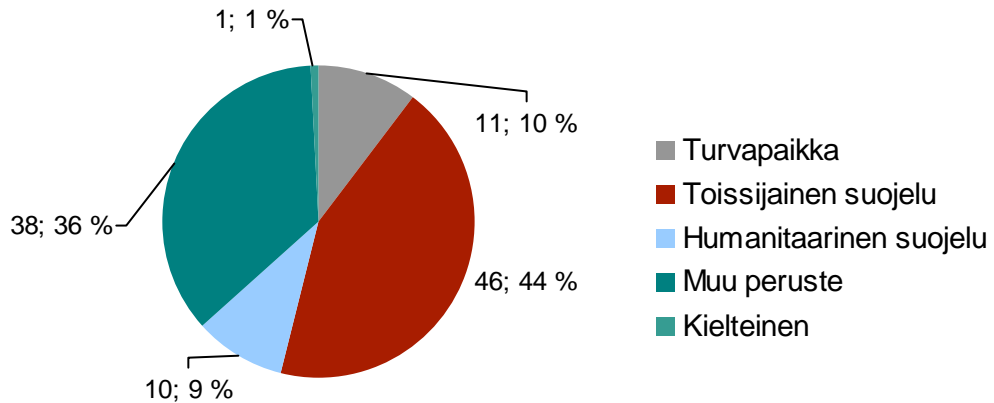
¹⁶ Ks. tarkemmin kappale 3.

¹⁷ Normaalikielteisellä tarkoitetaan tässä muuta kielteisistä päätöstä kuin Dublin-päätöstä tai turvallista turvapaikka- tai alkuperämaata koskevaa päätöstä.

¹⁸ Jäljittämällä tarkoitetaan sitä, että maahan ilman huoltajaa saapuneiden alaikäisten turvapaikanhakijoiden vanhempien tai muiden huoltajien sijainti on mahdollisuuksien mukaan selvitettävä.

Aineellisesti ratkaistut hakemukset, yksintulleet alaikäiset 2012

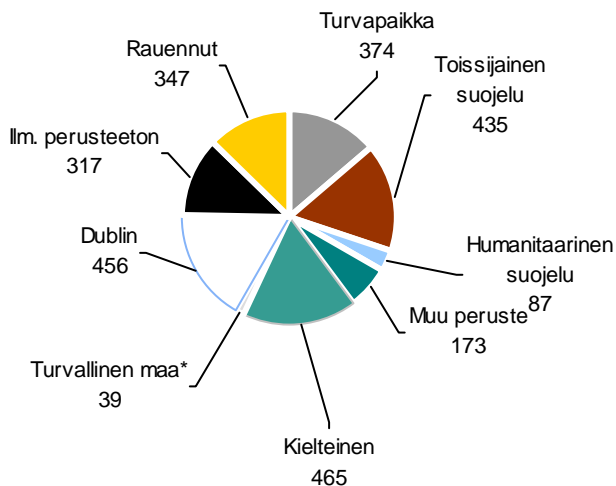
Myönteisten päätösten osuus aineellisesti tutkituista, eli muista kuin Dublin-päätöksistä tai rauenneista yksintulleiden alaikäisten hakemuksista, oli 99 % vuonna 2011 (2011: 99 %, 2010: 92 %).

4.3 Sukupuolijakauma kaikkien päätösten osalta

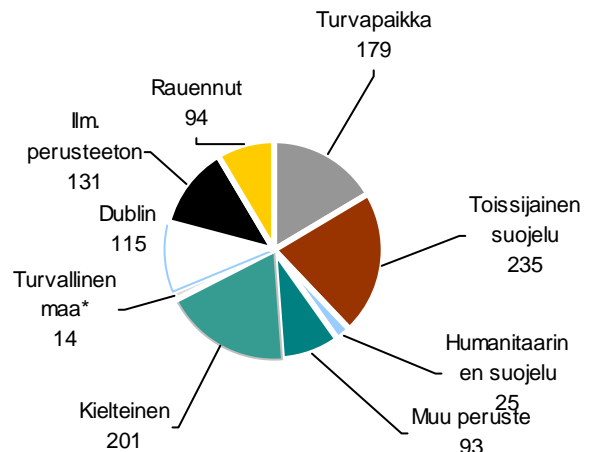
Vuonna 2012 miehille annettiin 2 693 päätöstä ja naisille 1 087 päätöstä.

Päätösjaakauma sukupuolen perusteella 2012

Miehet

Naiset

* Turvallinen maa -kategoriaan kuuluvat turvallinen turvapaikkamaa ja alkuperämaa

Päätösjakauma sukupuolen perusteella 2011 ja 2012

	Miehet		Naiset	
	2011	2012	2011	2012
Turvapaikka	4 %	14 %	6 %	16 %
Toissijainen suojelu	19 %	16 %	24 %	22 %
Humanitaarinen suojelu	4 %	3 %	4 %	2 %
Muu peruste	6 %	6 %	10 %	9 %
Myönteiset yhteensä	33 %	40 %	44 %	49 %
Kielteinen	18 %	17 %	18 %	18 %
Turvallinen alkuperämaa / turvapaikkamaa	2 %	1 %	2 %	1 %
Dublin	23 %	17 %	17 %	11 %
Ilmeisen perusteeton	12 %	12 %	9 %	12 %
Kielteiset yhteensä	55 %	47 %	46 %	42 %
Rauennut	12 %	13 %	9 %	9 %

Kappaleessa 4.1. on kuvattu syitä sille, miksi annettujen turvapaikkojen osuuksissa on tapahtunut muutoksia vuoden 2011 ja 2012 aikana.

4.4 Sukupuolijakauma alaikäisiä koskevien päätösten osalta

Yksintulleille alaikäisille pojille tehtiin vuonna 2012 yhteensä 92 päätöstä ja tytöille 33 päätöstä (2011: 91 kpl pojille / 41 kpl tytöille). Näistä myönteisten päätösten osuus pojilla oli 85 % (78 kpl) ja tytöillä 82 % (27 kpl).

Päätösten prosenttiosuudet 2011 ja 2012, yksintulleet alaikäiset hakijat

	Pojat		Tytöt	
	2011	2012	2011	2012
Turvapaikka	0 %	9 %	5 %	9 %
Toissijainen suojelu	46 %	35 %	63 %	42 %
Humanitaarinen suojelu	8 %	10 %	12 %	3 %
Muu peruste	29 %	32 %	17 %	27 %
Myönteiset yhteensä	83 %	85 %	98 %	82 %
Kielteinen	1 %	0 %	0 %	3 %
Turvallinen alkuperämaa / turvapaikkamaa	0 %	0 %	0 %	0 %
Dublin	14 %	1 %	0 %	9 %
Ilmeisen perusteeton	0 %	0 %	0 %	0 %
Kielteiset yhteensä	15 %	1 %	0 %	12 %
Rauennut	2 %	14 %	2 %	6 %

Yksintulleiden alaikäisten hakijoiden osalta näkyy kaikkien hakijoiden kokonaistilastoa selvemmin muutos aiemmin humanitaarisen suojelun alueiden¹⁹ muuttumisesta toissijaisen suojelun alueiksi. Toisaalta vähentynyt somalialaishakijoiden määrä näkyy tilastoissa myönteisten päätösten suhteellisessa vähenemisessä. Vaikka tyttöjä koskevien kielteisten päätösten osuus on 12 %, kyseessä on kuitenkin vain neljä päätöstä, joista kolme on ollut Dublin-päätöksiä.

5. Käsittelyajat

Käsittelyaika päivinä*		2011	2012
Normaali menettely	Turvapaikka	447	385
	Toissijainen suojelu	384	330
	Humanitaarinen suojelu	430	367
	Muu peruste	461	446
	Kielteinen	434	379
	Rauennut	171	146
Normaali menettely yhteensä		370	332
Nopeutettu menettely	Ilmeisen perusteeton	126	104
	Dublin	88	60
	Turvallinen alkuperämaa	12	19
Nopeutettu menettely yhteensä		97	82
Kaikki yhteensä		263	254

*Käsittelyaika lasketaan hakemuksen saapumisesta Maahanmuuttovirastoon.

Keskimääräinen käsittelyaika kaikkien hakemusten osalta oli vuonna 2012 yhteensä 254 vuorokautta. Nopeutetun menettelyn osalta vuonna 2012 saavutettiin keskimääräisesti 82 vuorokauden käsittelyaika. Normaalin menettelyssä ratkaistavien hakemusten keskimääräinen käsittelyaika oli 332 vuorokautta. Käsittelyaika on tällä tavoin laskettuna lyhentynyt lähes kaikissa menettelyissä vuoteen 2011 verrattuna, ja melkein kaikkien normaalimenettelyssä käsiteltyjen osalta²⁰ lähes kahdella kuukaudella.

Yksintulleiden alaikäisten hakijoiden osalta kaikkien hakemusten keskimääräinen käsittelyaika oli 329 vuorokautta (vuonna 2011: 298 vuorokautta).

Käsittelyaika muodostuu tilastossa kyseisenä ajanjaksona ratkaistuista hakemuksista. Jos ratkaistuna on jo pidempään käsittelyssä ollut hakemus, tämä pidentää tilastollista käsittelyaikaa.

Käsittelyaika voidaan laskea myös siten, että tarkkaillaan nopeimmin käsiteltyjä 10 % hakemuksista, hitaimmin käsiteltyjä 10 % hakemuksista sekä 80 % hakemuksista näiden väliltä. Nopeimmin ratkaistujen hakemusten käsittelyajaksi muodostuu tällöin 16 vuorokautta, hitaimmin ratkaistujen ajaksi 659 vuorokautta. Valtaosa, eli 80 % hakemuksista on käsitelty keskimäärin 234 vuorokaudessa.

Maahanmuuttovirasto seuraa käsittelyaikatavoitteiden toteutumista myös tarkastelemalla, miten suuri osuus hakemuksista²¹ on ratkaistu alle kuudessa kuukaudessa.

¹⁹ Esim. Etelä- ja Keski-Somalia, Irak

²⁰ Poikkeuksena muulla perusteella myönnetty oleskeluluvat sekä rauenneet hakemukset.

²¹ Käsittelyaikatilastoihin lasketaan ainoastaan ensimmäisen asteen päätökset. Kokonaispäätöstilastoissa lukumäärä sisältää myös hallintotuomioistuimen Maahanmuuttovirastolle palauttamattomat asiat. Näin ollen tässä tilastossa tulee tarkastella prosenttiosuutta kaikista ratkaisuksista.

Kaikista käsittelyperusteista alle kuudessa kuukaudessa on ratkaistu 54 % hakemuksista.

6. Lopuksi

Turvapaikanhakijoiden määrä pysyi vuonna 2012 lähes samana kuin vuonna 2011. Vuoteen 2010 verrattuna määrä väheni kuitenkin 22 %.

Suurimmat kansalliset hakijaryhmät ovat pääosin pysyneet samoina edellisvuosiin verrattuna, mutta maiden keskinäinen järjestys on osittain vaihtunut. Erityisesti Somalian, mutta myös Afganistanin ja Venäjän kansalaisten jättämät hakemukset ovat vähentyneet aiemmista vuosista, kun taas Syyria, Serbia, Kosovo sekä Bosnia ja Hertsegovina ovat nousseet kymmenen suurimman hakijaryhmän joukkoon. Irakin kansalaisten jättämien hakemusten määrä on kasvanut edellisvuodesta 43 % ja syyrialaisien 66 %.

Vuodesta 2010 alkanut alaikäisten yksintulleiden turvapaikanhakijoiden määrän väheneminen pysähtyi vuonna 2012, jolloin hakijoita tuli 167. Aiempien vuosien vähenemisen on arvioitu johtuneen 1.8.2010 voimaantulleesta lakimuutoksesta, joka on antanut Maahanmuuttovirastolle oikeuden teettää alaikäiseksi ilmoittautuneelle hakijalle oikeuslääketieteellisen tutkimus iän selvittämiseksi.

Turvapaikkayksikkö teki vuonna 2012 ratkaisun 3 780 hakijalle, mikä on 213 päätöstä enemmän kuin vuonna 2011. Yksikössä on panostettu vuonna 2012 toiminnan kehittämiseen ja tehostamiseen, ja näiden muutosten on myös arvioitu aluksi hidastavan päätöksentekoa. Samansuuruisesta henkilöstöressurssista ja kehittämis-toimista huolimatta päätöksiä on kuitenkin tehty enemmän kuin edeltävänä vuonna. Samanaikaisesti käsittelyajat ovat lyhentyneet. Turvapaikkahakemusten keskimääräinen käsittelyaika on vuoden 2012 aikana ollut 254 vuorokautta.

Myönteisten päätösten osuus on kasvanut jo useampana vuonna, ja vuoden 2012 aikana nähtiin selvä kasvu annettujen turvapaikkojen määrässä. Turvapaikkojen osuus kaikista kansainvälistä suojelua koskevista ratkaisuista oli 15 %, kun vuonna 2011 se oli viisi prosenttia. Muutos on näkyvissä myös muissa Euroopan valtioissa, joihin saapuu enenevässä määrin hakijoita sellaisista maista, joissa kansainvälisen suojelun tarve on suuri. Suomessa esimerkiksi Syyrian kansalaisten jättämien hakemusten määrä on kasvanut voimakkaimmin. Muutoksen taustalla on myös Dublin-päätösten osuuden väheneminen. Lisäksi turvapaikkayksikkö on linjannut ratkaisukäytäntöään muun muassa seksuaalisen suuntautumisen tai vähemmistöuskontoihin kuulumisen perusteella turvapaikkaa hakevien osalta. Edelleen vuonna 2011 aloitettu ja vuonna 2012 jatkunut päätöksenteon kehittämisprosessi on yksinkertaistanut kansainvälisen suojelun oikeudellista arviota erityisesti turvapaikan ja toissijaisen suojelun välillä. Tämä on johtanut siihen, että tilastollisesti toissijaisen suojelun kategoriasta on siirtynyt päätösosuukselta turvapaikkakategoriaan. Vastaavasti humanitaarisen suojelun kategorian selvä väheneminen²² viimeisen kahden vuoden aikana on siirtänyt päätöksiä toissijaisen suojelun kategoriaan.

Lähde: Sähköinen asiankäsittelyjärjestelmä UMA

---

²² Humanitaarista suojelua myönnetään henkilöille, jonka kotialueella on huono turvallisuustilanne, joka johtuu esimerkiksi aseellisesta selkkauksesta. Toissijainen suojelu myönnetään myös aseellisen selkkauksen perusteella, mutta tuolloin alueella olevan mielivaltaisen väkivallan aste on korkeampi.